

Izložba „Staro i nestalo voće Srbije” autora Aleksandra Savić, biće otvorena u utorak, 29. septembra 2020. u 12 časova, u prostorijama Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode, Radnička 20a, Novi Sad. Na otvaranju će govoriti dr Slobodan Puzović - pomoćnik direktora PZZP, dr Milan Paunović - direktor Prirodnjačkog muzeja Beograd, i autor Aleksandra Savić - muzejski savetnik. Moderator je dr Oliver Fojkar.

Srbija je izuzetno bogata velikim brojem starih, autohtonih sorti voća najraznovrsnijih oblika, boja, ukusa i mirisa, koje su se gajile na našem području stotinama godina unazad, a koje danas nestaju bez povratka gotovo nezabeležene.

U seoskim okućnicama i voćnjacima, ali i na pijacama danas je teško videti sorte voća koje su naši preci vekovima koristili za ishranu. Međutim, iako retke, stare sorte jabuka, krušaka, šljiva, trešanja i dr. još uvek se mogu pronaći na našem području kao pojedinačna stabla ili u manjim zasadima.

Autohtone sorte voća su nepoznatog porekla. Pretpostavlja se da su donete u nekoj od brojnih migracija stanovništva tokom istorije. Mnoge sorte su se adaptirale na naše uslove i stekle nove osobine u odnosu na svoje ishodne sorte, a neke su ostale i nepromenjene. Smatra se da su mnoge sorte voća i nastale na našim prostorima (npr. šljiva Crvena ranka, šljiva Dragačevka, itd).

Na izložbi «Staro i nestalo voće Srbije» biće predstavljeno 64 sorte autohtonog i odomaćenog voća, među kojima su: **jabuke**: petrovača, pamuklija, ružica, šarunka, funtača, masnjača, devojačka crvenka, krstovača, šimširka, ovčiji nos, slatkara, prespanka, tetovka, kožara, budimka, đulica, rebrača, senabija, kolačara i druge;

kruške

: jagodarka, vidovača, ilinjača, petrovčica, mirisavka, lubeničarka, sijerak, medunak, stambolka, okruglica, mesnjača, jarac, takiša, karamanka, bazva, jeribasma, kaluđerka, tepavac, miholjača, zimnjača, lončara, ovčara, kantaruša i turšijara;

šljive

: crvena ranka, požegača, belošljiva, okruglica, crveni piskavac, gorčivka, govedača, turgulja, panađurka, moravka, bardaklija, pandara, ali i drugo voće našeg područja.

Jedan deo izložbe posvećen je upotrebi jabuke i šljive u narodnim običajima i tradiciji kod Srba, vočki kao svetom drvetu - zapisu, kao i izvodu iz arhive starih i retkih knjiga iz oblasti voćarstva koje datiraju iz 19. veka.

Izložbu prati i publikacija «Staro i nestalo voće Srbije» autora Aleksandre Savić, u kojoj je dat ilustrovan prikaz autohtonog voća Srbije sa autentičnim fotografijama srpskog sela.

Cilj izložbe je da se predstavi bogatstvo i raznovrsnost velikog broja sorti autohtonog

voća naših prostora, koje je potrebno istražiti, zabeležiti, ali i sačuvati, kao i promocija ruralne baštine i afirmacija tradicionalnih vrednosti koje su od značaja za našu sredinu i njeno pamćenje.

Izložbu organizuje Prirodnjački muzej u Beogradu u saradnji sa Pokrajinskim zavodom za zaštitu prirode u Novom Sadu. U realizaciji su učestvovali: Muzej Vojvodine, Etnografski muzej u Beogradu, Narodni muzej Kragujevac i Poljoprivredni fakultet u Beogradu. Autor izložbe: spec. Aleksandra Savić, muzejski savetnik, Prirodnjački muzej. Autor crteža: Bora Milićević, likovni tehničar, Prirodnjački muzej. Dizajn: Snežana Rajkov Prirodnjački muzej.

